

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»



Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФАХ»**

“Мистецтво джазу”
(Джазовий саксофон)

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність – В5 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Фах» входить до циклу обов'язкових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Процес вивчення дисципліни «Фах» спрямований на розкриття індивідуальних творчих здібностей здобувача фахової передвищої освіти, на його самореалізацію шляхом напрацювання комплексу виконавської майстерності задля втілення власних художніх намірів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ.

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

2.3.1 Загальні (ЗК)

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 6. Здатність вчитися та оволодівати новими знаннями;

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

2.3.2. Спеціальні (СК)

СК 1. Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності;

СК 2. Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності;

СК 3. Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності;

СК 4. Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5. Здатність демонструвати професійні навички та уміння у музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності;

СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 10 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 20, Курси I — IV, Семестри I — VIII, загальний обсяг — 600 годин, з них практичних — 294 годин, самостійних — 306 години. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 12, Курси I — III, Семестри I — VI, загальний обсяг — 360 годин, з них практичних — 218 годин, самостійних — 142 годин.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Фах» є підготовка здобувачів освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр» до концертно-виконавської діяльності в сфері сучасної джазової музики, а також виховання у молодих музикантів найякісніших виконавських навичок професійного володіння інструментом.

В курсі дисципліни «Фах» протягом навчання у здобувачів освіти розвиваються творчі здібності, аналітичні навички, почуття ритму та всі види музичного слуху.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

РН 3. Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стилевих особливостей.

РН 5. Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити;

РН 6. Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту;

РН 8. Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9. Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої

виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13. Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 15. Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 16. Дотримуватися загальних вимог щодо авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 17. Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Нормативна навчальна дисципліна «Фах» вивчається з першого семестру першого курсу та є однією з важливих дисциплін для професійного фахівця у музичній сфері. Дана нормативна дисципліна є початком для кожного музиканта та розвивається за допомогою таких дисциплін, як «Аналіз музичних творів», «Оркестровий клас», «Клас ансамблю», «Педагогічна практика» тощо.

Дана навчальна дисципліна стає ефективною в поєднанні з іншими навчальними дисциплінами такими, як «сольфеджіо», «аналіз музичних творів», «клас оркестрової майстерності» тощо.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Фах» реалізується у вигляді практичних, індивідуальних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти. Дисципліна «Фах» вивчається протягом усіх років навчання. Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання, отримані на попередньому освітньому рівні - початкової спеціалізованої музичної освіти. «Фах» безпосередньо пов'язаний з такими дисциплінами, як «Теорія музики», «Педагогічна практика», «Оркестровий/Хоровий клас», «Виконавська практика» тощо.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

1. У процесі роботи над художньо-навчальним матеріалом:

- словесні (бесіда, пояснення);
- наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
- практичні (індивідуальна гра на інструменті).

2. За організаційним характером навчання:

- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- методи контролю та самоконтролю у навчанні;
- бінарні (поєднання теоретичного та практичного) методи навчання.

3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу:

- індуктивно-дедукційні,
- репродуктивні,
- проблемні,

- інтерпретаційні,
- постановочно-аналітичні.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Заняття з дисципліни «Фах» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що формується з урахуванням індивідуальних можливостей здобувача фахової передвищої освіти та завдань, які ставляться перед ним. Кожного семестру протягом перших років навчання здобувач повинен опанувати певну кількість (визначається цикловою комісією) різних за жанрово-стильовими характеристиками творів. Протягом останнього року навчання відбувається підготовка програми іспиту підсумкової атестації. В робочих програмах, що зберігаються на циклових комісіях, вказані орієнтовні програми тематичних блоків, які є обов'язковими.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Вивчення дисципліни «Фах» передбачає проведення поточного, семестрового та підсумкового контролю.

Поточний контроль включає до себе перевірку засвоєння матеріалу тем курсу згідно з тематичним планом шляхом виконання практичних завдань та самостійної роботи. Здобувачі освіти, відповідно до робочої навчальної програми дисципліни, виконують певні види навчальної роботи, передбачені в кожному тематичному блоці, і захищають їх результати у встановлені терміни.

Методи практичного контролю: перевірка виконання практичних завдань: гра на інструменті, імпровізація (2-4 курси), етюди, ансамблева гра.

Методи самоконтролю: здобувач сам оцінює власний розвиток та результати.

Семестровий контроль проводиться з метою визначення результатів навчання та здійснюється наприкінці кожного семестру в терміни, що встановлені навчальним планом. У разі активної роботи здобувача протягом семестру та виконання всіх завдань відбувається автоматичне оцінювання. В іншому випадку (пропуски занять, відсутність виконаних робіт, незадоволеність власними результатами) – форми семестрового контролю визначаються індивідуально на потребу здобувача / викладача у встановлені терміни.

Підсумковий контроль проводиться в останньому семестрі (у формі екзамену) в терміни, що встановлені навчальним планом. Якщо здобувач освіти виконує у встановлений час всі завдання, то підсумковий контроль може мати вигляд суми попередніх результатів.

Самостійна робота здобувачів освіти перевіряється практичним методом та реалізується під час перевірки письмових та усних завдань, передбачених у процесі вивчення тем.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу індивідуально з викладачем(за винятком акомпаніаторів)
- Середовище на заняттіє дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин.
- Пропущені практичні заняття зараховуються шляхом самостійного опрацювання здобувачем освіти деяких завдань (спів з листа, вивчення одноголосних та багатоголосних музичних творів, аудіодиктантів, виконання творчих завдань тощо) із наступною перевіркою за розкладом консультацій викладача.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Боголюбов О. О. Українські джазові проекти початку ХХІ століття у світових інтеграційних процесах. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 26. С. 27–80.
2. Войченко О. Шпортко О. Дихотомія «Джаз та академічна музика»: минуле та сьогодення. *Вінок митців і мисткинь*. 2020. Вип. 3 С. 107-110
3. Павленко О.М. Особливості виконання джазу. Методичні рекомендації для самостійної роботи зд. вищої осв. Ніжин 2023. 55 с.
4. Плохотнюк О., Головльов О. Інноваційні підходи у виконавстві на ударних інструментах в Україні. – Випуск 3, Київське музикознавство. 2025. С. 274-287.
5. Попова А.О. Джазове мистецтво сучасної України: особливості становлення та розвитку. *Музичне мистецтво і культура*. 2021. Вип. 32, Кн. 1. С. 137–148.
6. Рукомойніков, О. (2019). Джазовий саксофоніст у сучасному музичному просторі: три творчі портрети. *Київське музикознавство*, (58), 207-227. <https://doi.org/10.33643/kmus.2019.58.16>.
7. Стецюк Р.О., Саксофон у джазі: аспекти парадигматики. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. Вип. 53, Харків, 2019, С. 177-199.

8. Стецюк Р.О., Джазова саксофонна імпровізація: параметри фактури та синтаксису. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. Вип. 57, Харків, 2020. С. 88-109.
9. Стецюк Р.О., Джазова саксофонна імпровізація: параметри фактури та синтаксису. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. Вип. 57, Харків, 2020. С. 88-109
10. E. Tate "Pentatonic improvisation". U.S.A. 2021
URL:www.scribd.com/document/586529247/Pentatonic-Improvisation-Evan-Tate

Додаткова:

1. Апатський В.М. Імпровізація в сучасному духовому виконавстві / В.М. Апатський. *Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України* : [36. матеріал. Всеукр. наук.-практ. конф.]. Вип. 2. Рівне: Волинські обереги. С. 13–15.
2. Апатський В.Н. Актуальні проблеми духового музично-виконавського мистецтва. К.: "Задруга", 2013. 588 с.
3. Богданов В.О. Шляхи розвитку духового музичного мистецтва в Україні (від витоків до початку XX століття): Автореф. дис. ... докт. мист.: 17.00.03 „Музичне мистецтво”. Київ, 2008. 32 с.
4. Богданов В.О., Богданова Л.Д. Історія духового музичного мистецтва України: від найдавніших часів до початку XX століття. Т. 1. Харків: Сілічева С.О., 2013. 384 с.
5. Bert Ligon. Jazz Theory Resources: Volume Two, Tonal, Harmonic, Melodic, & Rhythmic Organization of Jazz. Bluemound, U.S.A. 2001. 49 p.
6. Bill Dobbins. Jazz Arranging and Composing: A Linear Approach. U.S.A. 2015. 75 p.
7. Jonathan Harnum. Basic Jazz Theory: How to Read, Write, and Understand Written Music, Volume 1. U.S.A. 2001. 93 p.
8. Michael League: Snarky Puppy's Jazz-Schooled, Grassroots Visionary видання «All About Jazz». 87 p.
9. Santi, M. Improvisation: Between Technique and Spontaneity : Cambridge Scholars Publishing, Cambridge, England. 2010. 73 p.
10. Wong Herb: Jazz Fakebook. — Milwaukee: Hal Leonard Corporation, 1988. 447 с.

Інформаційні ресурси.

1. Collier, J. The Making of Jazz. URL:
<https://www.scribd.com/document/319676841/The-Making-of-Jazz-James-Lincoln-Collier-Papermac>
2. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека. URL:
www.libr.dp.ua